

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 9P/37/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5623201221
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Slavomíra Mlynarčíková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2023:5623201221.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš sudkyňou Mgr. Slavomírou Mlynarčíkovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: D. J., nar. XX. XX. XXXX, prihlásený k trvalému pobytu F. XXX/X, S. J. - R., zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 1784/30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, maloleté dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti: Z.. H. J.N., rod. J., nar. X. X. XXXX a Z.. J. J., nar. XX. X. XXXX, obaja prihlásení k trvalému pobytu F. XXX/X, S. J. - R., dieťa rodičov: J. J. J., nar. X. X. XXXX, prihlásená k trvalému pobytu R. XXXX/X, S. J., T. - Q., v súčasnosti bytom O. N. R., S. J., zastúpená advokátom JUDr. Dušan Jančí, so sídlom Garbiarska 695, Liptovský Mikuláš, IČO: 42 223 938 a otec J. Y., nar. X. X. XXXX, bytom U.K. XXX, Česká republika, o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

- I. Súd návrh na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti z a m i e t a .
- II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným Okresnému súdu Liptovský Mikuláš 24. 4. 2023 matka žiadala, aby súd zrušil spoločnú náhradnú osobnú starostlivosť nariadenú rozsudkom Okresného súdu č. k. 5P/17/2013-85 zo dňa 19. 9. 2013, právoplatného a vykonateľného 24. 10. 2013 a zveril maloletého D. J., nar. XX. XX. XXXX do osobnej starostlivosti matky, ktorá ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach. Otec je povinný prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 200 EUR mesačne, odo dňa právoplatnosti rozsudku súdu, vždy do 15. dňa v mesiaci. Styk otca s maloletým žiada neupraviť. Návrh odôvodnila tým, že rozsudkom 5P/17/2013-85 bol jej syn D. J. zverený do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti jej rodičov Z.. H. J. a Z.. J. J.. Jej a otcovi bola stanovená vyživovacia povinnosť vo výške minimálneho výživného. Nevidí zmysel náhradnej osobnej starostlivosti. S manželom si vzali nové vlastné bývanie vedľa D. školy v R.. Ide o veľký dvojizbový byt 71,15 m², kde má D. všetko, čo potrebuje. V roku 2019 sa vydala za dlhodobého partnera Y. J., s ktorým je 11 rokov a D. ho pozná od malička. Majú spolu dobrý vzťah, naučil ho všetko, športujú spolu, naučil ho plávať, bicyklovať a oslovuje ho ocinko, takto ho má uloženého v mobile. D. je vo veku, keď potrebuje mužský vzor a manžel by bol pre neho dostatočným vzorom. Obaja s manželom sú dlhodobo zamestnaní v spoločnosti BioTech USA. Ona dosahuje príjem 850 EUR a manžel má podobný príjem. Zdravotný stav jej rodičov sa časom zhoršil. U jej rodičov nemohol chodiť na krúžky, o ktoré mal záujem, najmä futbal. Ona s manželom mu vybavili futbalový krúžok. U jej rodičov syn nemá zdravú stravu a celý čas je zavretý v izbe. Ona ho chce učiť samostatnosti. U starých rodičov nie je samostatný. Starí rodičia robia za neho všetko a nevedú ho ani k dôkladnej hygiene, ústnej hygiene, dennému režimu a rannému vstávaniu. Pokiaľ bude D. zverený jej, umožní mu styk s otcom a starými rodičmi. D. chodí po škole k nej domov na jednu - dve hodiny a cez víkendy aj prespí. Potom chcú starí rodičia, aby išiel D. domov. D. od nich nechce odísť. Chcela by ho mať pri sebe dlhšie, čo jej nie je umožnené. D. v minulosti navštevoval základnú školu v

F., kde ho nemohla navštevovať, lebo sa musel učiť alebo nemal telefón. Niekedy sa s ním nevedela spojiť dva mesiace. Náhradná starostlivosť neplní svoj účel a ona s manželom dokáza D. zabezpečiť riadnu starostlivosť. Dokáže sa s ním učiť, umožňuje mu navštevovať krúžky, ktoré chce. Môžu chodiť na dovolenky a rôzne výlety. V roku 2021 a v roku 2022 boli s D. na dovolenke v Chorvátsku a D. nechcel ísť domov. D. majú nadovšetko radi, chcú pre neho len to najlepšie a chcú žiť ako rodina. Majú veľmi šťastné manželstvo.

2. Matka maloletého J. J. J.Á. vypovedala, že je vydatá a býva od 31. 1. 2023 v byte, ktorý má rozlohu 71,15 m². Chceli tam D. urobiť samostatnú izbu, ale on nechcel. Najväčšia miestnosť je spálňa a objednali posteľ aj pre D., ktorá má prísť o dva týždne. Obývačka je izba spojená s kuchyňou. Keď bol D. u nich, ona s manželom spali na matraci. D. spal na matraci, iba preto, lebo si to vybral. Matrac majú od starých rodičov a teraz im to vytýkajú. Nábytok na mieru, preto musia dlho čakať. D. bol u nej najdlhšie na štyri dni. D. chcel ostať dlhšie, ale starí rodičia po neho prišli. D. povedal, že to bolo preto, lebo sa tak dohodli. On by chcel zostať aj dlhšie, ale sa vyjadril, že H. to nedovolí. On volá starú mamu H.. S D. boli minulý rok v lete na dovolenke dlhšie ako týždeň (8-9 dní), ani sa nechcel vrátiť domov k starým rodičom. Je to už tretia dovolenka v Chorvátsku, ktorú absolvujú. Ona a manžel sú zamestnaní. Spolu majú príjem okolo tých 2.000 EUR mesačne v čistom. Náklady za byt sú 100 EUR mesačne za elektrickú energiu. Zatiaľ nebol stanovený príspevok do fondu opráv. Spoluvlastníkmi bytu sú s manželom. Hypotekárny úver na byt je 150.000 EUR a splácajú ho v splátkach po 477 EUR mesačne. Splácajú úver na auto 300 EUR mesačne. Jej rodičia ručia za hypotekárny úver svojou nehnuteľnosťou, ich bytom. Jej zdravotný stav je dobrý. Nikde sa nelieči. Čo sa týka stresových situácií a ich zvládania, synov otec ju nepozná, nie sú spolu. Ani jej rodičia o nej veľa nevedia, lebo nie sú spolu v takom úzkom kontakte. Syna prihlásila na futbal. Chodia spolu do Bešeňovej, do Tatralandie. Boli v Poľsku v Energylandii. Chodia do kina. Ona alebo manžel chodia so synom k zubárovi. Je objednaný na 15. 8., tu sa dozvedela, že jeho otec má dovolenku. So synom chodia ku kaderničke, hrajú sa spolu. Chodia na nákupy. Kúpila mu aj nejaké oblečenie. Vypočuje si ho. Chodí sa k ním hrať synov kamarát Alex. Chlapcom pripraví jedlo (waffle, pizzu). S manželom vyznávajú zdravý životný štýl. D. má u nich šuflík, v ktorom má čipsy a sladkosti, na ktoré je zvyknutý u starých rodičov. D. si na treťom tréningu na futbale zlomil ruku. K lekárovi a na kontroly s D. chodievala ona. Kontrolu mal naplánovanú vo štvrtok, ale vtedy ísť nemohol, lebo stará mama si naplánovala, že s ním pôjde do Prahy. Dohodli sa, že ho preobjedná na utorok, ale preobjednaný nebol a potom tam museli stráviť celý deň. Často sa zle dohodne so starými rodičmi. D. by mal mať jednotnú výchovu. Niekedy sa aj stane, že niečo chce, ale povie, že nemôže, lebo H. ... Je to jej dieťa. Chcela by sa o neho starať a nadovšetko ho miluje. Jej rodičia by si už mali oddýchnuť, ocino užívať dôchodok a postarať sa o svoj zdravotný stav, ktorý nemá najlepší. Jej manžel je pre syna vzor a volá ho ocinko. Nevidí dôvod, že by som sa nevedela postarať o svojho syna. D. povedal (súdu), že by chcel byť (s ňou) cez prázdniny preto, lebo starí rodičia mu povedali, že ona sa s ním nevie učiť. Preto nemôže byť u nej celý týždeň aj cez školský rok. Jej rodičia jej sťažujú situáciu, keď išiel D. v septembri do novej školy, tak s ním chcela ísť prvý deň do školy, ale jej mama povedala, že nie, lebo oni sú zákonní zástupcovia. Má svojho finančného poradcu a má vytvorenú finančnú rezervu. Táto rezerva je 7 až 8.000 EUR, ak by sa niečo stalo. Ľahšie sa jej komunikuje s otcom. Vzťah D. s jej manželom je veľmi dobrý. Manžel ho vozil aj do jasieľ. Naučil ho bicyklovať a plávať. Všade s ním chodí a syn ho oslovuje ocino. D., keď spal u nich, dočisťovali zuby. Má zanedbanú zubnú hygienu a povedala to aj zubárka. Snažia sa, aby sa naučil, že večer po umytí zubov sa už neje. Nemá dobré stravovacie návyky, neraňajkuje a desiatu nosí zo školy domov. Keď D. spal u nich, išli do kina, stretol spolužiakov. Vyjadroval sa, že je fajn ísť so spolužiakmi normálne do školy. Keď je na Podbrezinách, starý ho musí zaviesť do školy. Takto by bol v lepšom kontakte so spolužiakmi. D. je potrebné učiť samostatnosti, lebo on jej povedal, že H. (stará mama) sa vyjadrila, že keď bude u nich (mamy s manželom), ani nevstane do školy. On do školy normálne vstal, všetko mal pripravené a sám sa vychystal. Čo sa týka výživného, tak ona to brala tak, že syn je zverený jej rodičom. Ona nemala problém kúpiť mu, ak bolo niečo treba, zaplatiť zubára, zobrať ho na dovolenku. Čo bolo viac ako výživné 25 EUR. Zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti plánovala dlho, lebo je to jej syn, ale nemohla, lebo chodil do základnej školy v F.. Ona chcela, aby chodil do školy na Nábřeží, čo bolo oproti bytu, kde vtedy bývala. Čakala, keď začne chodiť na základnú školu na Demánovskú cestu. Keď mu povedala, že kúpila byt, ostal ticho a povedal jej, ako si teraz presťahuje všetky veci ku nej. On je pod tlakom starých rodičov, ktorí ho učia, že ich bude musieť doopatrovať. D. sa takto vyjadroval, lebo jeden syn je v Prahe. Ona chce svoje dieťa.

3. Súd vykonal pojednávanie 6. 9. 2023 v neprítomnosti matky, ktorá sa na pojednávanie neustanovila, hoci bola riadne predvolaná (ústne na pojednávaní 5. 6. 2023). Neúčast' na pojednávaní ospravedlnila

prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu (tehotenstvom), ale o odročenie pojednávania nežiada (§ 183 ods. 1 CSP). Súd nepovažoval ďalší výsluch matky na potrebný pre rozhodnutie vo veci, keďže už bola vypočutá.

4. Otec maloletého J. Y. vypovedal, že rezolútne nesúhlasí so zrušením náhradnej osobnej starostlivosti. Syn bol dlhodobo u starých rodičov a nie je možné, aby len tak, zo dňa na deň sa u neho všetko zmenilo. Doposiaľ nestrávil ani jeden celý týždeň vkuse s matkou. Odkázal na to, čo už povedal na sociálke, že by bolo dobré postupovať tak, že na víkend bude napríklad u matky a potom sa k tomu pridá postupne ďalší deň v týždni. On 12 rokov žil v niečom a naraz má ísť k mame a jej manželovi. On platil výživné na syna a matka nezaplatila výživné ani jedno euro. Od neho chce výživné 200 EUR. Vidí na matke posun, ale keď je v strese, nevie jednať, preto má advokáta a neprišla sama. On žiada psychologický posudok, lebo niekoľkokrát bol svedkom ako komunikuje matka s rodičmi (veľmi impulzívne až zákerne voči rodičom). Ona bola pred 12 rokmi hospitalizovaná, preto bol D. zverený starým rodičom. Teraz tu pôsobí pokojne, ale to sa zmení, ak je vystavená stresovej situácii. Obidvaja s manželom pracujú v jednej firme. Úver (splátku) majú 1.000 EUR a zarábajú 2.000 EUR. Ak by tá firma skrachovala, dostali by sa do stresu a nemali by prostriedky na splácanie úveru. Pokiaľ sa pozriete na výpis, tak Y. (manžel matky) doteraz nerobil a robí hádam prvýkrát vo svojom živote. On (otec) je zamestnaný. Jeho čistý priemerný mesačný príjem okolo 1.000 EUR. Býva v spoločnej domácnosti s manželkou. Okrem D. má vyživovaciu povinnosť k synovi J. Y. vo výške 100 EUR mesačne. Tento syn žije v Poprade. Býva v byte. Celkové náklady na bývanie v byte sú za nájom 9.000 CZK a za energie 3.000 CZK. On je v insolvenčnej. Správca mu strháva z príjmu náklady na výživné a na jeho záväzky. Na dochádzanie do práce má k dispozícii firemné motorové vozidlo. Na zdravotnú starostlivosť má bežné výdavky. Nemá nič proti tomu, aby D. išiel k mame, ale chce, aby sa to stalo postupne, aby sa tam učil chodiť, najskôr na víkendy, potom aj na dlhšie. Chcel by, aby to D. povedal sám, že chce ísť k mame. So synom komunikuje telefonicky dva - trikrát do týždňa. Pani J. mu syna privezie, keď ide za svojim synom do Prahy. On (otec) býva asi 100 km od Prahy. Keď príde pani J. do Prahy, zavolá mu a on si po syna príde. Syn je u neho asi na tri dni aj s prenocovaním. Nad rámec výživného synovi prispieva, najmä ak ho požiada stará matka (napríklad na topánky 50 EUR, na oblečenie). S matkou sa dohovárali na darčeku na Vianoce pre syna. Päť rokov platil výživné 50 EUR mesačne. Ak je potrebné pošlem aj viac (napríklad 100 EUR). Doposiaľ so synom na dovolenke nebol. Na druhom pojednávaní 6. 9. 2023 otec vypovedal, že keď bude D. chcieť ísť k mame, rozhodne sa sám. Pani H. a mu volala v júni, či D. môže prísť (k nemu) na týždeň. Povedal, že samozrejme, hoci chodí do práce, manželka robí z domu a je to možné. Potom mu volala, že to konzultovala so psychologičkou, ktorá odporučila aspoň 14 dní. Prial by vidieť tú radosť v jeho očiach, keď to dieťa prišlo, zobral telefón a vypol ho s vyjadrením, aby ho nikto neotravoval. Keď prišiel za ním do Čiech bolo vidno, že z neho spadla celá záťaž, čo má doma. Pokiaľ by ste sa dieťaťa spýtali „u koho chce bývať“, tak J. (matka) to určite nebude. A teraz, keď išli na súd videl v aute, že (D.) bol celý zelený. Na úrade práce (na prípadovej konferencii) všetci sme súhlasili s komisiou, okrem J. (D. mamy). Ona sa vyjadrovala, že dá návrh na súd. Nie je možné dieťa len tak presúvať z jednej rodiny do druhej rodiny. Keď je D. u neho nenapadlo by ho, aby kontroloval jeho poštu. Keď je u J. (D. mamy) je problematická komunikácia s D., lebo ona (mama) mu stojí za mobilom. Dieťa musí mať nejakú slobodu komunikovať, keď má rado starých rodičov, či otca. Keď je D. u neho (otca) nekontroluje, čo si píše s mamou, pokiaľ to neukáže sám od seba. Keď bol teraz týždeň u neho, povedal mu, že mamu nemusí spomínať, že majú týždeň na to, aby si to spolu užili. Matka sa dala dokopy, ale v stresových situáciách nedokáže komunikovať.

5. Stará matka maloletého Z.. H. J. vypovedala, že nie je proti tomu, aby bol D. so svojou mamou, ale nie takýmto tempom, aké to nabralo. Matka bola nápomocná pri výchove a mali blízke vzťahy pokiaľ nezaložili svoj byt (starých rodičov). Potom sa vzťahy zhoršili. Majú radi (starí rodičia) dcéru aj vnuka D.. Chcú zabezpečiť všetko, čo potrebuje. Ona (stará matka) s ním chodievala na prehliadky, aby si zvykol k zubárovi a nebál sa. Najskôr mal zubára na Podbrezinách a teraz má druhú zubárku. Až v období puberty mu našla zubárka štyri kazy. Na prvú dovolenku oni (starí rodičia) dali peniaze a D. otec. Na druhú dovolenku dcére poskytli svoje auto. Prečo teraz v období dospievania a na konci školského roku chce zveriť syna. Minulý týždeň syna priniesli (matka s manželom) zo stredy na štvrtok o 22.00 hod., pričom štvrtok je najťažší deň (v škole) a mal sa veľa učiť. Ona (stará matka) sa s ním potom učila do 22.45 hod. Chcú, aby im pomáhali vo výchove, nie sú už najmladší a akokoľvek sa bude snažiť, mama je len jedna. Je rada, že D. má mamu rád. Nebránia ani otcovi, ani matke, aby boli so synom. Vždy keď ide do Prahy, zoberiem aj vnuka a navštívi svojho otca. Keď dcéra bývala v mestskom jednoizbovom byte, vnuka k nej vodili. Keď potrebovali (matka s manželom) prišli si po neho (starí rodičia). Doviezli

vnuka aj odviezli. Čo sa týka zdravej stravy, D. rozprával, že mama hovorí len o proteínoch. Starí rodičia aj Y. mama rodičom nosili svoju stravu. V minulosti, keď žili mama a manžel z nejakých príspevkov 60 EUR mesačne, to potrebovali. D. sa bál tohto dňa (pojednávania). Tri dni bol kvôli tomu doma, že má ísť na súd. Z pohľadu dieťaťa je to veľmi ťažké. Ona (stará mama) D. povedala, že bude tak, ako povie on a on si musí rozmyslieť, čo chce. Požiadala pani S. (psychogička), aby sa s D. porozprávala. Potom bol pokojnejší, vysvetlila mu, že nemusí odpovedať na čo nechce. Také dieťa sa bojí a má predstavu, že súd je niečo, čo posiela ľudí do väzenia. Dcéra chodí so synom do Bešeňovej, boli aj na kolotočoch v Poľsku. D. nevedel kam idú, myslel si, že niekam do bazénov. Doma sa vyjadril, že to bolo strašné, že kolotoče šli veľmi rýchlo. Mama kričala, že sa s J. „rozvedie“, kde ich to zobral. Odvtedy má strach z výšok a sny, čo doteraz nebolo. Mysleli si, že s ním matka s manželom budú chodiť do hory, keď manžel (starý otec) nemôže. Vstupné do Tatralandie zabezpečovala s manželom (starí rodičia). Až teraz dala matka prvýkrát peniaze za vstupenky na manželov účet. Do školy a k lekárovi chodí s D. ona (stará matka). Naposledy boli na kardiológii v Košiciach 25. 4. 2023, lebo D. má šelest. Dcére nehovorí kam pôjdu, iba ju potom informuje, kde boli. Dcéra o to nemala záujem, keď bol D. malý. Vzťah s dcérou nemajú dobrý. Možno je to preto, že jej všetko dali. D. sa u mamy neučí. Štvrtky a piatky má ZUŠ-ku a keď je vo štvrtok u mamy, tak ZUŠ-ku vynecháva. ZUŠ-ku platí ona s manželom (starí rodičia). Dcéra nikdy nepredložila, koľko a za čo pre vnuka platila. Kúpila jedny tepláky a mikinu. Súhlasila s tým, čo navrhol D., že mesiac letných prázdnin stráví s matkou. Ona pôjde od 1. 8. do 29. 8. do kúpeľov do Trenčianskych Teplíc. Mala mozgovú príhodu 25. 12., možno aj z nich. Na Vianoce vzala dcéra D. do Hrádku a priviezla ho večer. Stará matka čakala, že sa spolu navečerajú. Jej zdravotný stav je dobrý, navštevuje neurologičku a internú lekárku. Má vyšší tlak, ale lieky užívam. Počas leta od 17. 7. sa dva týždne budú starať o druhú dvojročnú vnučku G. (na Slovensku alebo v Prahe). S D. výchovou pomáhal aj syn z Prahy (založil mu poistenie, dával darčeky na narodeniny a meniny). Deti majú vrátiť starostlivosť svojim rodičom, ale nemyslí si, že dcéra by sa o nich postarala, keď jej je ľúto 160 EUR k dôchodku. Na druhom pojednávaní 6. 9. 2023 stará matka, že vzťahy sa od minulého pojednávania zhoršili. Pre dcéru J. sú nepriatelia. Dcéru musela zablokovať, lebo ešte chce byť nejakú dobu na tomto svete. Nemá záujem, aby sa dieťa nestretávalo so svojou mamou, ale ona ho citovo vydiera, že ho chce teraz a potom ho už nebude chcieť. V nedeľu mal D. opäť plačlivý deň, pýtal sa, prečo on má takú mamu. Na konci školského roku mal samé jednotky. Pribudli mu dva predmety, tak má obavu, ako to zvládne. Po súde to D. ťažko znášal a sťažoval sa opakovane na bolesti hlavy a zvracal. Konzultovala to s jeho lekárkou a kontaktovala pani S. z centra poradensko-psychologických služieb. Odporučili jej, aby D. zmenil prostredie. Preto ho na dva týždne poslali k otcovi. V D. škole jej povedali, že je dobrý žiak, má dobré známky, má ich dosť na uzavretie (známky na vysvedčenie) a pokojne môže ísť. Absolvovali svadbu netere v Poprade, na ktorú bola pozvaná aj dcéra s manželom. Dcéra chcela, aby išiel D. s ňou v aute, tak jej dala oblek pre D., aby mohol s nimi ísť. Po sobášii sa D. sťažoval, že ho bolí v rozkroku a koleno. Lekárka z rodiny, ktorá bola na svadbe povedala, že D. má zapálené koleno a pravdepodobne to pokračuje až k uzline pri rozkroku, aby sme s ním išli k lekárovi. V deň svadby tri hodiny strávili s D. na pohotovosti v nemocnici v Poprade. O D. sa starali 12 a pol roka. Založili byt, aby dcéra mohla mať svoj byt. Počas celej tejto doby D. vozili k a od matky. Dcéra sa vyjadřila, aby si D. vzali, že oni budú mať svoje dieťa. Bola by rada, keby sa matka dokázala o dieťa skutočne postarať. Vie to pochopiť, lebo aj ona je matka. Rovnako sa starala o dve deti, ale s každým to dopadlo úplne inak. S dcérou mali starosti od jej 13 rokov. Netvrdí, že D. nemá ísť k mame, ale nie takýmto spôsobom. Dcéra s manželom by sa k nim chovať ako k rodičom.

6. Starý otec maloletého Z.. J. J. vypovedal, že takto sa to má skončiť a o dieťa sa má starať jeho matka. Ale nie z jedného dňa na druhý. Dcére dali matrac a teraz im to vyčíta. Ona ťahala dieťa do bytu, hoci na to nemala vytvorené podmienky. Dcéra je úspešná v práci. Dosiahne, čo chce a takáto bola od malička, bez ohľadu na obeť. Teraz má cieľ dieťa. Mohlo sa to riešiť cez sociálny odbor. D. sa bojí tmy už dlhšie a výšok sa bojí od výletu s mamou. Minulý týždeň dcéra volala, aby prišiel D. k nej, ale chcela, aby ho doviezol on. D. sa zaťal a vyjadřoval sa tak, že ak ho chcú, aby po neho prišli. Ponúkol, že ho tam zavezie kamarát, ale dcéra s tým nesúhlasila. V minulosti sa rozprával s dcériným manželom, ako to bude s D.. Vyjadřil sa tak (dcérin manžel), že si potrebuje oddýchnuť po práci vzhľadom na jeho zdravotný stav, nevie si predstaviť, že D. by tam bol každý deň. Dcéra zle znáša, že sa o dieťa starajú starí rodičia pre jej spoločenský status. Dcéra sa vyjadřovala, že D. zle vychovali a že si budú musieť urobiť druhé dieťa. V dôsledku predchádzajúceho životného štýlu to nie je možné a dieťa mať nemôže. Rozprávala o tom, že dieťa dajú vynosiť inej žene. Pred D. rozprávali o rodinných prídavkoch, daňových bonusoch a o dieťati s papiermi. D. hovoril, že s peniazmi na neho budú splácať hypotéku. D. dostal 20 EUR a keď sa vrátil z Tatralandie, mal ich minuté. V peňaženke mal bločky za veci, ktoré by si dieťa nekúpilo. Keď dal D. otec D. 500 Kč, tak z toho kúpili darček svokre. Daniel bol na dovolenke s dcériným manželom a jeho

otcom, ktorí sú pre D. prínos, najmä mama manžela, lebo sa mu veľmi venovala. On (starý otec) dal bicykel dcére, vnukovi a zaťovi, ale ten ho odmietol, že by sa prepadol od hanby, keby ho niekto videl s takýmto bicyklom. Vnuk sa naučil plávať pri mori. D. spolužiaci nevedia, že byva so starými rodičmi. On to pred nimi tají. Vždy sa snažili, aby mal D. s rodinou dobré vzťahy. Teraz je nahnevaný na mamu, lebo vidí, že vzťahy sa zhoršili. Predtým sa stalo, že niekedy nechcel odísť od mamy, ale teraz sa vyjadruje tak, že povie neviem. On (starý otec) navštevuje ortopéda, neurológa, urológa, diabetológa. Tento rok bol hospitalizovaný v Ľubochni desať dní. Už nemôže chodiť na turistiku. O seba sa dokáže postarať. Auto šoféruje. D. vozí kam treba. Vysvetľuje mu postoje ku svetu a venuje sa mu v prírodných vedách a matematike. S D. mali debatu a chcel od neho vedieť aké majú s manželkou dobré a zlé vlastnosti a aké mama. D. povedal, že stará mama kričí, ale všetko vybaví. Na neho povedal, že dobre poradím a zlé vlastnosti nemá. K mame sa vyjadril, že nemá dobré vlastnosti. D. má maminho manžela rád a má k nemu dobrý vzťah. Na druhom pojednávaní 6. 9. 2023 starý otec vypovedal, že pre dcéru J. sú nepriatelia číslo jedna, lebo sa s nimi súdi o dieťa. Lekárom bola D. odporúčaná zmena prostredia po tom ako bol na súde. D. povedal, že mama mu povedala, že ak k nej nepôjde, tak sa zabije. D. sa v škole nevedel sústrediť na písomku a na papieri videl krv. Ukazuje sa, že sa malo pristúpiť k tomu, čo im bolo navrhnuté na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, že by sa vec mala riešiť za pomoci psychológa, lebo myslím si, že toto patrí do rúk psychológa a nie právnikov.

7. Súd vypočul maloletého D. J. na zistenie jeho názoru 5. 6. 2023 a 6. 9. 2023. D. nechcel, aby bol zvukový záznam jeho výsluchu sprístupnený starým rodičom alebo rodičom. Na prvom pojednávaní 5. 6. 2023 vypovedal, že do školy ma vozí starký. Po škole ide k mame na nejakú hodinku - dve. Potom ide sám autobusom domov. U mamy sa niekedy učí. K mame chodí v pondelky a stredu, niekedy aj v utorky. V štvrtky a piatky chodí domov. Cez víkendy je jeden týždeň doma a jeden týždeň ide ku mame. V byte býva mamin manžel Y.. U mamy aj prespí. Zatiaľ spí na matraci, ale už mu príde aj posteľ. V lete pôjde s mamou a jej manželom do Chorvátska. Do Chorvátska pôjde o tri týždne a nebude na odovzdávaní vysvedčení. So starkými pôjde do Medzilaboriec. Maloletý uviedol, že by skúsil byť mesiac u mamy, ale nie teraz, keď je školský rok, ale v júli cez prázdniny. 6. 9. 2023 maloletý D. J. vypovedal, že cez prázdniny bol u taty pri Prahe. U mamy bol prvé dva týždne školských prázdnin aj s Chorvátskom. V Chorvátsku bol on, mama, mamin manžel a otec maminho manžela. Šli tam autom a mal sa tam dobre. U mamy som bol aj posledné dva týždne prázdnin. Bol som u nej v byte, chodili na výlety po Liptovskom Mikuláši. U mamy už má svoju posteľ v spálni. Mal sa tam dobre. Sčasti si vie predstaviť, že by tam bol, ale učiť by sa tam nevedel. On by zatiaľ býval u starých rodičov a ku mame by chodil na návštevy. Najskôr jedenkrát do týždňa, potom dvakrát do týždňa a neskôr by tam ostal natrvalo. Vtedy, keď bude mať 15 rokov. O tomto sa rozpráva s mamou. On jej povie, že chce byť tam, kde je, že mu je dobre. A ona sa naštve a hovorí zlé veci na starých rodičov. D. uviedol, že by mu nevadilo mať upravený styk s mamou. Vie, čo je to upravený styk. Nikto mu nebráni navštevovať matku. D. sám ukázal súdu, čo mu píše mama na mobil a súhlasil, aby súd vyhotovil snímky elektronickej komunikácie s matkou. So súhlasom D. súd vyhotovil snímky z jeho elektronickej komunikácie s matkou. Napr. M: V stredu si povedal, že na druhý deň prídeš, už si neprišiel. D: Prišiel Paťo. M: Čiže ani na Podbreziny nebudeš musieť chodiť. D: Čo ak budem chcieť? M: Neboj sa, od stredu tu už budeš furt. D: Ako to vieš? M: Čiže nebudeš musieť mať takého výhovorky. D: Nie sú to výhovorky. M: Tak pôjdeš, ale pochybujem, že sa ti bude chcieť, keď si si ani raz nespomenul, keď si bol tu. D: To nemôžeš vedieť. M: Veď si tu bol dva týždne a nič si ani raz nešiel k nim. D: Na začiatku som chcel ísť, ale vy ste povedali, že nie. Keď sme išli ku Vierke. Cestou som chcel ísť. Za dedom si po veci. M: Nemusíš to teraz zapierať, keď sa bojíš, že Jana to číta. D: Ja to nezapieram a dobre vieš pravdu. Tak neklam, keď nenávidíš klamstvá. M: Veď ja viem pravdu, ale keby si chcel, si tu, Jana je chorá žena a moc zmotaná na teba chorobne. Mala by sa liečiť. Keby to nebola chorá žena sa nesúdime. D: Pozri sa takto spýtam, máš ma rada? M: Ty ma nemáš rád, lebo keby si mal, by si bol pri matke a nie starej matke. D: Hej tak kebyže ťa nemám rád, tak u teba by som nikdy nebol od stredu... Hej lebo vidím ako mam ma rada (poznámka súdu: asi „ako ma máš rada“)... Ak ma máš rada tak by si mala pochopiť a nie hovoriť, že je chorá žena. M: Keby som ťa nemala rada tak neplatím toľké peniaze právnikovi, za tie peniaze sme mohli ísť do Grécka. No ale to je pravda, že je chorá žena. Keby bola zdravá nerobí to, čo robí, to vieme celá naša rodina J.. Veď sa hraj s Paťom, ak nechceš ísť ku nám a Paťo prišiel, neboj sa, aspoň mám dôkazy.

9. Okrem výsluchu účastníkov (maloletého dieťaťa, rodičov a starých rodičov) súd vykonal dokazovanie listinami v spise, najmä lustrácie v registri obyvateľov účastníkov konania číslo listu v spise, ďalej iba čl. 5-8, lustráciu v Sociálnej poisťovni matky čl. 9, rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš o zverení maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov č. k. 5P/17/2013-85 čl. 11-16, lustráciu

starých rodičov v Sociálnej poisťovni čl. 19-21, správu o zárobku matky čl. 57, písomné vyjadrenie starých rodičov ku konaniu čl. 63, správu Základnej školy s materskou školou D. I., S. J. čl. 64, správu Základnej školy F. čl. 65, správu Centra poradenstva a prevencie čl. 66, správu kolízneho opatrovníka z 2. 6. 2023 s prílohou Zápisnicou z prípadovej konferencie zo 14. 4. 2023 čl. 67-70, potvrdeniami zamestnávateľa matky a manžela matky s fotokópiu diplomu čl. 73-75, správu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš s prílohou čl. 87-88, výťažky komunikácie medzi starou matkou a matkou maloletého dieťaťa čl. 90-94; výťažky z EduPage - absencie maloletého na vyučovaní čl. 95-96; elektronickou komunikáciou maloletého Daniela s matkou; obsahom pripojených spisov sp. zn. 9P/179/2012, sp. zn. 5P/17/2013.

10. Kolízny opatrovník predniesol svoje stanovisko, že dvanásť rokov náhradnej osobnej starostlivosti spôsobilo naviazanie dieťaťa na prostredie, v ktorom sa nachádza. Zvyklo si a náhla zmena prostredia by mohla byť kontraproduktívna. Poukázal na ponuku danú rodičom a starým rodičom na prípadovej konferencii, aby za pomoci pracovníka centra pre deti a rodiny (CDR) a psychológa zlepšili vzájomnú komunikáciu a postupnými krokmi sa dieťa pripravilo na zmenu rodinného prostredia.

11. Zástupca matky argumentoval najmä tým, že boli prezentované tvrdenia o nátlaku matky na maloletého. Väčší a dlhodobejší je nátlak starých rodičov na maloletého, najmä osobným kontaktom. Jediná kontrola zo strany matky maloletého na mobile dieťaťa je ohľadom času stráveného na telefóne, resp. na technológiách. Matka s manželom zastávajú názor, že nie je vhodné nekontrolovane nechať deti na telefóne, resp. elektronických zariadeniach. To sa môže maloletému javiť ako prehnaná kontrola. V jeho záujme mu obmedzujú čas s týmito prostriedkami. Počas dvojtýždňových intervaloch cez prázdniny to bola stará mama, ktorá každý deň, minimálne raz denne volala maloletému a kontrolovala ho, čo robí, či je sám, ako sa má. Viackrát navštívila maloletého v období, keď bol u matky. Je to snaha pôsobiť na maloletého, aby sa vyjadroval v jej prospech (že chce zostať u starých rodičov). Nasvedčuje tomu vyjadrenie maloletého, keď ako vhodnú dobu zmeny osobnej starostlivosti uviedol jeho 15 rokov. Toto nevyznieva v súlade s jeho vekom a rozumovými schopnosťami. Skôr to znie ako niečo, čo mu mohla dlhodobo prízvukovať stará mama. V tomto prípade vhodné zveriť maloletého naspäť do osobnej starostlivosti matky. Matka je plne spôsobilá zabezpečiť starostlivosť o dieťa. Dôvody náhradnej osobnej starostlivosti pominuli. Stretávanie so starými rodičmi a otcom by mu bolo umožňované podľa jeho prania. Starí rodičia neumožňovali maloletému dlhodobejšie prespávanie u matky. Nebyť návrhu a súdu, nedošlo by na dvojtýždňové intervaly cez prázdniny (maloletého u matky cez prázdniny). Starí rodičia, resp. maloletý vyjadrili obavu, s prípravou na vyučovanie, ale pri starostlivosti matky by došlo k zhoršeniu prospechu alebo situácie, kedy by sa nemohol učiť. Je to len o zvyku. Maloletý by mal od matky v R. rýchlejšie dochádzať do školy (päť minút peši). Tréningy futbalu má v Palúdzke, resp. v meste a nemusel by dochádzať na Podbreziny. Pobyť pri matke by problémy s dochádzaním odstránil. Problematická komunikácia medzi starými rodičmi a matkou je hlavný dôvodom, prečo sa už v minulosti nedalo postupovať tak, že by matka postupne skúšala mať maloletého viac pri sebe. Starí rodičia argumentovali, že interval dvojtýždňového styku sa má realizovať až od prázdnin a to z dôvodu, že maloletý má chodiť do školy. Matka sa dozvedela deň predtým, že maloletý 9. 6. odchádza do Čiech za otcom. Vymeškal vyše dvoch týždňov v škole, čo poukazuje na klamstvo starých rodičov. Nedali matke priestor vyjadriť sa. Zo všetkého uvedeného je zrejmé, že na maloletého je vyvíjaný značný nátlak zo strany starých rodičov, ktorý je týmito názormi ovplyvnený. Deje sa tak, napriek tomu, že matka má všetky predpoklady na to, aby sa postarala o maloletého. Inštitút náhradnej osobnej starostlivosti je náhradnou formou starostlivosti. Prioritne treba pozerieť, či existujú dôvody využitia tohto inštitútu. Pokiaľ tieto dôvody odpadli, čo sa v danom prípade stalo, je potrebné sa vrátiť k zákonu a právnym systémom preferovanej forme starostlivosti a to osobnej starostlivosti jedného z rodičov.

12. Čl. 5 z. č. 36/2005 Z. z. - o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ZR) Záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vláh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a

s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

13. § 45 ZR (6) Rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd. (9) Súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

14. § 47 ZR (1) Náhradná osobná starostlivosť zaniká e) právoplatným rozhodnutím súdu o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti. (2) Súd zruší náhradnú osobnú starostlivosť len z vážnych dôvodov, najmä ak osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, zanedbáva maloleté dieťa alebo porušuje svoje povinnosti; urobí tak vždy, ak o to táto osoba požiada.

15. Zhodnotiac vykonané dôkazy jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti s prihladnutím na všetko, čo počas konania vyšlo najavo mal súd preukázané nasledovné.

16. Maloletý D. J. bol zverený do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 19. 9. 2013 č. k. 5P/17/2013-85. Rozsudku predchádzalo uznesenie o nariadení predbežného opatrenia č. k. 5P/17/2013-19 zo dňa 9. 5. 2013, ktorým bol maloletý D. J. odovzdaný do starostlivosti starých rodičov Z. H. J. G. Z. J. J. Matka maloletého bola hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení s predpokladanou dobou hospitalizácie tri až päť týždňov s podozrením na psychotickú poruchu. Starí rodičia sa o maloletého starali od jeho narodenia a D. bol na nich zvyknutý. Otec maloletého v tom čase vykonával trest odňatia slobody v Českej republike a o dieťa sa nemohol osobne starať. V odôvodnení rozsudku súd uvádzal, že maloleté dieťa je na prítomnosť starých rodičov zvyknuté, lebo sa o neho starali nepretržite od jeho narodenia. Obaja rodičia súhlasili so zverením dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov. V čase rozhodovania súdu rozsudkom otec maloletého vykonával trest odňatia slobody a zdravotný stav bránil matke starať sa o dieťa. Matka sa napriek závažnému ochoreniu neliečila, neužívala žiadne lieky a nepodrobila sa kontrolám. Matka bola hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení nemocnice v Liptovskom Mikuláši od 27. 4. 2013 do 28. 5. 2013 s diagnózou paranoidná schizofrenia. Po prepustení jej bola odporučená psychiatrická starostlivosť u ambulantného psychiatra. Matka absolvovala päť kontrolných vyšetrení. Poslednú psychiatrickú kontrolu 12. 8. 2013. Odvtedy na kontrole nebola a lieky neužívala. Matka vo svojej výpovedi potvrdila, že lieky neužíva. Súd konštatoval, že medzi D. a starými rodičmi je vytvorené silné citové puto. Po nariadení náhradnej osobnej starostlivosti súd sledoval výkon náhradnej osobnej starostlivosti. Matka prevažne neplnila vyživovaciu povinnosť voči maloletému určenú súdom. Matka sa naďalej odmietala liečiť, či podrobiť vyšetreniu. Starí rodičia vykonávali náhradnú osobnú starostlivosť, v ktorej dieťa dobre prospievalo. Starí rodičia umožňovali maloletému kontakt s matkou. S rodinou spolupracoval odporný tím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš „Podpora deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti“. Otec maloletého po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody začal splácať dlh na výživnom. Starí rodičia umožňovali maloletému kontakt s otcom. Maloletý dlhodobo vyjadroval vôľu nemeniť svoju situáciu a žiť u starých rodičov. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš opakovane zisťoval silnú naviazanosť dieťaťa na starých rodičov. V roku 2022 (správa z 22. 12. 2022) matka prejavila záujem, aby náhradná osobná starostlivosť bola zrušená. D. sa vtedy vyjadril, že by to vyskúšal. Z tohto dôvodu bola na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš zorganizovaná „prípádová konferencia“, z ktorej bola vyhotovená zápisnica (14. 4. 2023). Rodičom a starým rodičom bola ponúknutá možnosť absolvovať „program centra pre deti a rodiny“ ambulantnou a terénnou formou zameraný na vyriešenie problémovej komunikácie. Program vykonáva sociálny pracovník spolu so psychológom. Matka s manželom prehlásila, že podajú návrh na súd a odmietajú absolvovanie programu, o ktorý nemajú záujem. Vyjadrili sa, že chcú mať D. na mesiac vo svojej starostlivosti, s čím nesúhlasili starí rodičia. Podľa správy triedneho učiteľa Základnej školy s J. Š., D. I. XXX/XA, S. J. zo dňa 15. 6. 2023 sa triedny učiteľ dvakrát stretol s otcom maloletého D., hoci žije v Českej republike. Matka maloletého triedneho učiteľa do 15. 6. 2023 (do podania správy) nekontaktovala ani raz, ani telefonicky, ani osobne, nevidel ju a ani nestretol, v škole sa o maloletého

nezaujímala. Maloletý D. J. je jediným dieťaťom J. J. J.. Od narodenia sa o maloletého prevažne osobne starali starí rodičia, s ktorými žil v spoločnej domácnosti už pred rozhodnutím o zverení dieťaťa do ich spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti. Základná škola a Materská škola F., ktorú D. navštevoval do školského roku 2021/2022 potvrdila, že matka za celé obdobie dochádzky dieťaťa školu nekontaktovala, ani osobne, ani telefonicky. Neinformovala sa o jeho vyučovacích výsledkoch a správaní.

17. Obidve základné školy, ktoré maloletý navštevuje / navštevoval pozitívne hodnotili záujem starých rodičov o dieťa po všetkých stránkach (sociálnej, vzdelávacej) a konštatovali nezáujem resp. pasivitu zo strany matky.

18. Zo správy Centra poradenstva a prevencie v Liptovskom Mikuláši (24. 5. 2023) vyplýva, že D. je ich klientom od roku 2015. Naposledy poskytli poradenstvo dieťaťu a starým rodičom z dôvodu novej zmeny osobnej starostlivosti. D. je introvert s výraznejším prežívaním, inteligentný a rozhladený. D. veľmi intenzívne vníma rodinnú situáciu. Je napätý, má strach z budúcnosti a nechce svojím vyjadrením nikomu z rodiny poškodiť. Dieťa vníma, že pôvodné komfortné rodinné prostredie s presne nastavenými pravidlami a rešpektujúcimi dohodami je minulosťou. Centrum odporučilo pracovať s dieťaťom citlivo, presne mu vysvetliť, čo sa od neho očakáva, ako celý proces prebehne, akým spôsobom sa budú objektivizovať a spracovávať získané informácie. Pre dieťa je dôležité, aby zúčastnení dokázali konštruktívne komunikovať a uzatvárať dohody v prospech najlepšieho záujmu dieťaťa. Záujmy dieťaťa musia byť nad osobnými záujmami rodičov alebo opatrovníkov.

19. Matka aj manžel matky Y. J. majú pozitívny pracovný posudok od svojho zamestnávateľa. Matka aj manžel sú hodnotení ako spoľahliví zamestnanci, na ktorých sa zamestnávateľ môže spoľahnúť. Ich prístup k zákazníkom je profesionálny a ľudský. Voči zamestnávateľovi sú lojálni.

20. Z vykonaného dokazovania súdu vyplynulo, že maloletý má najbližší citový vzťah ku starým rodičom, ktorí ho vychovávali a starali sa o neho od narodenia. V dôsledku toho sa maloletý na nich naviazal ako na primárnu rodinu. Je to zrejme aj z toho, že rodinné prostredie vytvárané starými rodičmi a starých rodičov považuje za svoj domov. Súd nemá pochybnosti o tom, že D. má vytvorenú citovú väzbu aj k mame a otcovi, ale ich spoločnosť a čas trávený s nimi vníma zatiaľ ako návštevu u nich. Súd nemá pochybnosti o tom, že matka má vytvorené materiálne podmienky, aby sa mohla o dieťa starať. Matka sa dokáže aktuálne o dieťa postarať. Súd však musí rešpektovať citové prežívanie maloletého dieťaťa. Situáciu, v ktorej sa D. ocitol žiadnym spôsobom nevyvolal (nezavinil). Kým matka vníma situáciu tak, že dieťa patrí k nej ako rodičovi, vyplýva to z jej osobných zažitých skúseností, keďže bola vychovávaná rodičmi. Takto aj väčšinová spoločnosť vníma vzťah medzi rodičmi a deťmi. D. však vychádza z inej zažitej skúsenosti, keď osobnú starostlivosť o neho nevykonávala matka ale starí rodičia. V takejto situácii sa medzi dieťaťom a jeho opatrovateľom, ktorým nie je rodič, vytvorí najužšia citová väzba, ktorá by sa obvykle mala vytvoriť medzi dieťaťom a rodičom. Láska k dieťaťu má byť nepodmiernená jeho výkonmi v škole, rozhodnutiami, názormi, pocitmi, či postojmi a podobne. Rodičia a opatrovatelia dieťaťa majú mať na zreteli najlepší záujem dieťaťa a ak ho nemajú oni, takýto záujem musí vždy sledovať súd. Z opatrných vyjadrení D. je vidno, že sa dostal svojím prežívaním situácie do ťažkého konfliktu lojality medzi starými rodičmi a matkou. V odpútavaní sa od starých rodičov a pripútavaní sa k matke je potrebné prispôbiť tempo D. osobnosti a ísť postupnými krokmi. Starí rodičia pre D. predstavujú bezpečnosť a stabilitu. D. pociťuje prirodzenú túžbu byť aj s matkou, lebo deti sa neradi vyčleňujú a odlišujú od rovesníkov, z ktorých väčšina vyrastá v starostlivosti rodičov. Súd na starých rodičoch pozitívne hodnotí, že nebránia maloletému v kontakte s otcom a matkou. Hoci matka má inú predstavu o rozsahu kontaktu s dieťaťom. Matka prijala za svoje, že dieťa patrí k nej. To, že D. má mamu rád neznamená, že je aktuálne pripravený na zmenu doterajšieho spôsobu života, t. j. prechodu z osobnej starostlivosti starých rodičov do osobnej starostlivosti matky. Negatívom v celej situácii je, že komunikácia medzi matkou a starými rodičmi je vážne narušená. Matka odmieta akýkoľvek kompromis postupného prechodu dieťaťa z jedného výchovného prostredia do druhého výchovného prostredia. Matka priamo tlačí na dieťa, čo hraničí až s citovým vydieraním dieťaťa (bojí sa, že ju nahnevá a príde o matkinu priazeň, ak nevyhovie jej želaniu). Nikdy nie je v prospech dieťaťa, ak je láska k nemu kýmkoľvek podmienená. Samozrejme dieťa je aj pod vplyvom starých rodičov, keďže s nimi žije a trávi najviac zo svojho času. Vníma, či sú šťastní, veselí, smutní, ustarostení. Dieťa sa nemá cítiť ako zdroj konfliktov k rodine a preberať na seba vinu, za problémy, ktoré v dôsledku konfliktu vznikajú stranám konfliktu. Je potrebné, aby si starí rodičia a matka dieťaťa uvedomili, že je rozdiel medzi emocionálnym cítením dieťaťa a rozumovým rozhodovaním. Pokiaľ tieto dve zložky nebudú u D. v súlade, náhla zmena výchovného prostredia a

osôb, ktoré sa o neho prevažne starajú, by mohla viesť k citovej ujme dieťaťa. Je veľmi dôležité ako dlho trvala náhradná osobná starostlivosť, v akej kvalite bola dieťaťu poskytovaná a ako sa správal rodič počas tejto doby (matka, ktorá žiada zrušiť náhradnú osobnú starostlivosť). Kým matka usporiadala svoje vzťahy a vybudovala si zázemie podľa jej predstáv uplynula doba 12 rokov. Matka sa približne rok pred podaním návrhu na súd začala seriózne zaoberať možnosťou zrušiť náhradnú osobnú starostlivosť, lebo to vo svojom vnímaní považuje za správne. Emocionálne prežívanie každého človeka je iné a pri takýchto rozhodnutiach je potrebné zohľadniť následky, ktoré prinesie rozhodnutie súdu, pokiaľ by viedlo k okamžitej zmene rodinného prostredia. D. sa nachádza vo vývojovej fáze na začiatku, respektíve pred obdobím dospievania (adolescencie), pre ktoré je typické postupné odpútavanie sa od osôb s najužšou citovou väzbou, v tomto prípade od starých rodičov. Po zistení názoru dieťaťa, postojom starých rodičov a matky má súd za to, že nie sú splnené podmienky na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti. Napriek tomu, že v zmysle zákona má prioritu podpora vzťahu medzi rodičmi a deťmi, nie je možné ignorovať situáciu, že v dôsledku dlhodobého pobytu a výchovy D. starými rodičmi, sa medzi starými rodičmi a dieťaťom vybudoval vzťah, aký by mal byť medzi rodičom a dieťaťom a nie medzi starým rodičom a dieťaťom. D. si pri svojej inteligencii uvedomuje a rozlišuje medzi starými rodičmi a rodičmi, ale citovo je viac pripútaný k starým rodičom, čo je pochopiteľné. Radikálny prístup matky k zmene osobnej starostlivosti dieťaťu neprospieva. U matky súd nevidí postupnosť krokov a dlhodobý záujem o zmenu situácie už v minulosti. Do súboru menších krokov môže súd zaradiť aj záujem o dieťa v škole. Napriek náhradnej osobnej starostlivosti zákonným zástupcom dieťaťa ostávajú rodičia. Matke nič nebránilo a nikto nemohol zabrániť, aby sa informovala na výsledky v škole, prípadne sa zúčastňovala rodičovských združení, či mala prístup do EduPage. Matka sa zaujímala o zdravotný stav dieťaťa a postupne sa viac a viac zapájala do starostlivosti o jeho zdravotný stav, športové aktivity, či spôsob stravovania. Pokiaľ má matka skutočný záujem, aby prebehla zmena osobnej starostlivosti v prospech dieťaťa, súd považuje za vhodnejšie, aby sa starí rodičia a matka dohodli na styku dieťaťa s matkou, ktorý by sa rozširoval tempom vyhovujúcim dieťaťu. V prípade, ak by sa nedokázali dohodnúť, môže matka podať návrh na súd na úpravu styku v rámci náhradnej osobnej starostlivosti. Vyššie uvedený skutkový stav neumožňuje súdu zrušiť náhradnú osobnú starostlivosť. Rozhodnutie o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti by v súčasnej situácii nebolo v najlepšom záujme dieťaťa. Preto súd návrh matky zamietol.

21. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 a § 57 CMP tak, že žiaden z rodičov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš, v počte vyhotovení pre každého účastníka a súd. Odvolanie môže podať účastník, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Žiline.

Popri všeobecných náležitostiach je potrebné v odvolaní uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.